

Fylkesmannen i
NORDLAND

Hvordan gjøre reindriftas medvirkning enklere?

– med eksempel fra en tilskuddsordning i landbruket

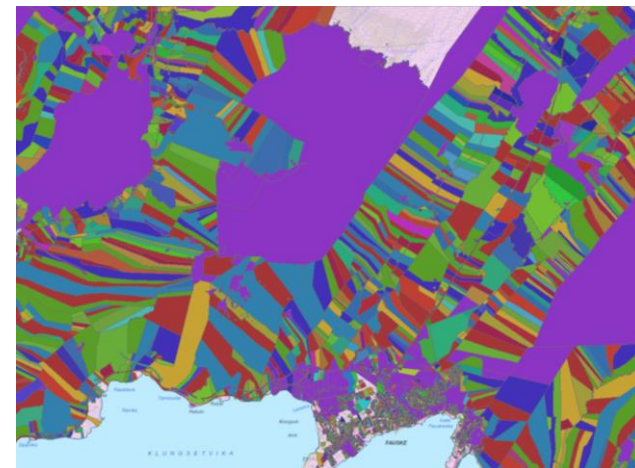
Magne Haukås og Grete Nytrøen Kvavik

- vinner til Nordlands beste

- Reindrifftsloven regulerer reindrifftas rettigheter og plikter.
- Reindrifftslovens § 19: reindriffta har beiterett i fjellet og annen utmarksstrekning.
- Reindriffta kan bli berørt av de fleste inngrep og tiltak i utmarka, og må derfor ansees som berørt part i de aller fleste tilfeller. Som part i saken skal reinbeitedistriktene høres.

Reindriffta har mange naboer

Eksempel fra Duokta reinbeitedistrikt:

Kartet til høyre viser eiendomsstrukturen i Fauske og Valnesfjord – en liten del av reinbeitedistriktet

Forventninger til reindrifta

Som part i saker som angår reindriftas lovbestemte rettigheter, er det forventet at reinbeitedistriktet svarer på høringer, og gir uttalelser til:

- ✓ SMIL-søknader
- ✓ landbruks- og skogsveier
- ✓ nydyrking i utmark

- ✓ regionale planer
- ✓ kommuneplaner
- ✓ reguleringsplaner
- ✓ verneplaner
- ✓ dispensasjonssaker
- ✓ vindkraftverk
- ✓ vannkraftverk
- ✓ kraftlinjer
- ✓ massetak
- ✓ leting etter mineralressurser
- ✓ motorferdsel i utmark (herunder scooterplaner)

- ✓ og sikkert flere saker som jeg nå har glemt....

I tillegg til å gi uttalelser, forventes det gjerne også at reinbeitedistriktet skal bidra med:

- ✓ informasjon til konsekvensutredninger
- ✓ å delta på møter for å avklare reindriftsinteresser, møter for finne løsninger, møter for avbøtende tiltak m.m
- ✓ å stille opp på befaringer

Å svare på høringer og forespørsler er nesten en fulltidsjobb!

Enklere medvirkning?

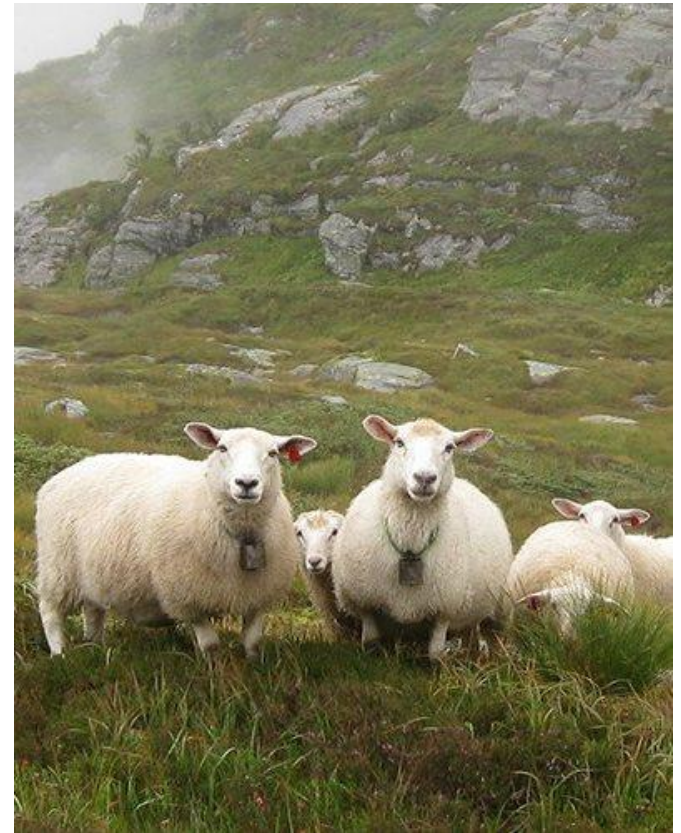
Fylkesmannen ser at det er en stor jobb som forventes av reinbeitedistriktene. Er det noe vi (Fylkesmannen) kan gjøre for å effektivisere og gjøre medvirkning enklere? Hvordan kan kommuner gjøre medvirkning enklere?

Før vi starter diskusjonen omkring dette, vil vi trekke frem et godt eksempel på samfunnets behov for kunnskap om reindriftsinteresser, og utfordringer distriktene har på å besvare ulike henvendelser.

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Formål

- ✓ legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark
- ✓ redusere tap av dyr på utmarksbeite
- ✓ fremme fellestiltak i beiteområdene

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Målgruppe er beitelag i jordbruket

- ✓ Lag skal være registrert i Enhetsregisteret
- ✓ Minst 150 småfe/15 storfe på utmarksbeite
- ✓ Dyr på beite i utmark i minst 8 uker

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Tiltak det kan gis tilskudd til

- ✓ Investeringer i faste installasjoner (inntil 50%)
- ✓ Annet utstyr (inntil 50%)
- ✓ Elektronisk overvåkingsutstyr (inntil 70%)
- ✓ Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter (70%)

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Populære tiltak i Nordland

- ✓ Sperregjerder
- ✓ Sankegrinder
- ✓ Skilleanlegg
- ✓ Gjeterhytter
- ✓ Saltsteinsautomater
- ✓ Frakteprammer
- ✓ Bruer

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Prioritering ved fordeling av penger

- ✓ Fellestiltak (mange har nytte av tiltaket)
- ✓ Sikkerhet for dyr
- ✓ Faste installasjoner
- ✓ Tiltak det ikke er knyttet konflikter til(!)

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Vilkår for tildeling av tilskudd

- ✓ Tillatelse fra grunneier for minst 10 år
- ✓ Uttalelse fra berørt reinbeitedistrikt i reinbeiteområde

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Uttalelse fra reindriftn

Før (t.o.m. 2013)

- Fylkesmannen mottok søknad
- Sendte til reindriftnforvaltninga
- Statens reindriftnforvaltning avklarte om planlagte tiltak var problematiske for reindriftn
- Informerte Fylkesmannen om det var greit eller ikke
- Fungerte fint for alle (?)

Nå (f.o.m. 2014)

- Beitelaget kontakter reinbeitedistriktet
- Innhenter uttalelse fra reinbeitedistriktet
- Vedlegg til søknaden sendes kommune/Fylkesmann
- Noen ganger vanskelig

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Alltid skriftlig uttalelse

- ✓ For å unngå spørsmål om hva som er sagt senere
- ✓ For å være sikker på at Statens penger ikke benyttes til tiltak som skaper konflikt

- virker til Nordlands beste

- På den ene siden er det mange aktører i samfunnet (deriblant Fylkesmannen) som er avhengig av informasjon fra reinbeitedistriktene
- På den andre siden er det kanskje uoverkommelig for enkelte reinbeitedistrikt å besvare alle henvendelsene som av og til hopper seg opp og kommer samtidig fra mange ulike parter?

Vi ønsker innspill på dette fra reindriffta

1. Hvordan kan offentlige myndigheter bidra til å effektivisere og gjøre medvirkning fra reindriffta enklere?
2. Andre innspill på forenklinger og effektivisering av reinbeitedistriktenes medvirkning?

Mulig løsning?

«Kommuneprosjektet» i Troms

- Pilotprosjekt som varer ut 2016. I samarbeid med Målselv kommune.
- I hovedsak avgrenset til 3 reinbeitedistrikt, i samarbeid med Troms Reindriftssamers fylkeslag.
- 7 referansekommuner; Bardu, Sørreisa, Lenvik, Balsfjord, Tromsø, Dyrøy, Salangen.
- Kartlegge behov for både offentlig forvaltning og næring i forhold til å ivareta reindriftnas interesser.
- Fokus på informasjon, veiledning og medvirkning.
- Tradisjonell kunnskap innhentes

Visjon - kommuneprosjektet

Bygge opp strukturer/arenaer for kompetanseoppbygging og god samhandling og samspill mellom:

- Troms Reindriftssamers fylkeslag
 - reinbeitedistriktene/siidaene
 - kommunene
 - Fylkesmannen i Troms
- ivareta reindriftnas interesser i forvaltninga (spesielt arealinteresser) og for å effektivisere forvaltningen.

Resultatmål - kommuneprosjektet

- Rammer for dialog og gjensidig utveksling av informasjon
- Kommunene bidrar til å sikre reindriftas arealer gjennom arealplaner
- Strategi for å utvikle reindrifta som næring og kulturbærer – synliggjøre og utvikle næringen som en ressurs for kommunene og fylket
- Kurs og kompetanse til reinbeitedistriktene (forvaltning-, plan- og lovmessige forhold)
- Alle reinbeitedistrikt skal ha en godkjent evt. oppgradert distriktsplan i løpet av prosjektperioden.
- Bruk av digitale verktøy – Offentlige dokumenter skal være lett tilgjengelige digitalt hos kommuner og reinbeitedistrikt

Tiltak gjennom kommuneprosjektet

- Tilby kurspakker (arealvern og offentlig forvaltning o.l.)
- Arrangere felles samlinger med myndigheter og næring når det gjelder arealutfordringer
- Arrangere møter/miniseminarer med kommuner og distrikt
- Gjennomgang av distriktsplanene
- Utarbeide veiledninger, maler, rammeverktøy o.l.
- Forskjellige tiltak etter innspill fra næring og myndighet
- Rapportering

Spørsmål?